

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXV/414/2022
Rady Miejskiej w Żelowie
z dnia 31 marca 2022 r.*

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2022 - 2025

Zelów, marzec 2022 r.

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021, poz. 2469) wprowadziła zmiany m.in. w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 1119 ze zm.) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 r. poz. 2050 ze zm.). Zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań wyszczególnionych w tych dokumentach prowadzona jest w ramach jednego programu, tj. gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie natomiast z art. 4¹ ust. 2a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Dotychczas obowiązujące dokumenty, tj. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025 uchwalone zostały przez Radę Miejską w Żelowie przed 01.01.2022 r. i zgodnie z art. 21 ustawy z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021, poz. 2469) zachowują moc do dnia uchwalenia niniejszego programu nie dłużej jednak niż do 31.03.2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 opracowany został zgodnie z nowymi wytycznymi i uwzględnia cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Uwzględniono w nim także działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022 - 2025 stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025 w Gminie Żelów i charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Kierunki działań określone w Programie stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, jednak zaktualizowane zostały w oparciu o dane uzyskane w trakcie analizy wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Zadania określone w Programie oraz sposoby ich realizacji dostosowane są do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby.

Dokument, poza szeregiem działań na rzecz profilaktyki alkoholowej oraz przedsięwzięć z obszaru przeciwdziałania narkomanii, obejmuje również swym zasięgiem działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 1119 ze zm.),
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021 r. poz. 1249),
4. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2021 r. poz. 1956 ze zm.),

5. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz.U. 2021 poz. 642).

II. DIAGNOZA STANU NAJISTOTNIEJSZYCH PROBLEMÓW I ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ZELÓW

Źródłem informacji na temat skali i charakteru problemów społecznych, w tym problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi jest *Diagnoza lokalnych problemów i zagrożeń społecznych na terenie Gminy Zelów*. W celu opracowania *Diagnozy* w październiku i listopadzie 2019 r. przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy Zelów – łącznie przebadano 695 osób. W badaniach udział wzięły następujące grupy osób: uczniowie szkół podstawowych (357 osób), uczniowie szkół ponadpodstawowych (158 osób) oraz dorośli mieszkańcy gminy (180 osób), w tym sprzedawcy napojów alkoholowych (22 osoby).

Analizując informacje i wyniki badań ujęte w *Diagnozie* wyróżnić można kilka głównych zagrożeń i problemów lokalnych, na które zwrócili uwagę mieszkańcy gminy.

Dorośli mieszkańcy, jako najistotniejsze problemy występujące na terenie gminy wskazali: picie alkoholu przez młodzież oraz problem uzależnienia od alkoholu – kolejno 65% i 63% badanych osób zwróciło uwagę na te problemy. Na kolejnych miejscach znalazły się: przemoc w rodzinie, zażywanie narkotyków/dopalaczy przez młodzież, przemoc i agresja w szkole, uzależnienie od komputera i telefonu, problem narkomanii wśród dorosłych mieszkańców gminy, bezrobocie, ubóstwo, problemy ze zdrowiem psychicznym oraz sytuacja mieszkaniowa.

Informacje zebrane od młodzieży szkolnej również wskazują na problem picia alkoholu, jako jeden z najważniejszych problemów występujących na terenie gminy. Z przeprowadzonych badań wynika, że 19% uczniów szkoły podstawowej i 84% uczniów szkoły ponadpodstawowej inicjację alkoholową mają już za sobą. Łatwość w sięganiu po alkohol może być związana z tym, że duża część badanej młodzieży ze szkoły ponadpodstawowej jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych – takie zdanie wyraża 33%. Dodatkowo wśród uczniów

są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się (56% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

Niepokojący jest fakt, że część młodych respondentów deklaruje, iż po raz pierwszy alkohol piło z osobami dorosłymi – takiej odpowiedzi udzieliło 57% uczniów szkoły podstawowej (osoby, które wcześniej deklarowały inicjację alkoholową) i 23% uczniów szkoły ponadpodstawowej, przyznając, że alkohol piło z rodzicem. Niestety możemy tutaj mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie alkoholu przez młodzież, tym bardziej, że jak deklaruje 15% uczniów szkoły podstawowej i 68% uczniów szkoły ponadpodstawowej, ich rodzice wiedzą, że młodzi piją alkohol i często reagują na ten fakt obojętnością.

Ogromny wpływ na spożywanie alkoholu przez młodzież ma presja grupy rówieśniczej i chęć akceptacji w grupie. Młodzi są w stanie podejmować dla niej różnego rodzaju zachowania ryzykowne np. picie alkoholu, a o takim zachowaniu wraz z rówieśnikami mówi 30% uczniów szkoły podstawowej oraz 59% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Istotne są także powody sięgania po alkohol przez młodzież. Duża część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 73% uczniów szkoły podstawowej oraz 58% uczniów szkoły ponadpodstawowej jest takiego zdania.

Badania pełnoletnich mieszkańców wykazały, że na przestrzeni ostatnich 10 lat zaistniały zmiany w zakresie picia alkoholu na terenie gminy – aż 44% dorosłych respondentów uważa, że skala zjawiska wzrosła. Takich zmian nie zauważyło około 45% badanych, natomiast 11% uważa, że spożycie alkoholu na terenie gminy w ciągu ostatnich 10 lat zmalało. Ponadto około 58% respondentów zadeklarowało, że alkohol spożywa okazjonalnie, podczas gdy 20% w ogóle nie pije alkoholu. O spożywaniu alkoholu średnio raz w miesiącu lub kilka razy w miesiącu mówi 10% ankietowanych dorosłych.

Wśród najczęściej wymienianych działań, jakie powinny zostać podjęte w celu ograniczenia problemów alkoholowych, respondenci wskazali na pierwszym miejscu udzielanie pomocy osobom oraz rodzinom, których ten problem dotyczy – 65% ankietowanych wskazało na tę odpowiedź, następnie działania edukacyjne i profilaktyczne – 61%. Niewiele mniej, bo 60% respondentów uważa, że należy karać sprzedawców, którzy łamią przepisy, a połowa ankietowanej grupy jest zdania, że niezbędna jest kontrola punktów, gdzie sprzedawane są napoje alkoholowe.

Znaczącym dowodem rangi problemu są także głosy sprzedawców napojów alkoholowych: 36% badanych twierdzi, że sytuacje, kiedy osoba nieletnia próbuje kupić alkohol nie zdarzają się nigdy, natomiast 55% respondentów mówi, że sytuacje tego typu zdarzają się, ale bardzo rzadko. Niemal co dziesiąty badany twierdzi, że co najmniej raz w tygodniu nieletni próbują kupić alkohol.

Większość badanych sprzedawców napojów alkoholowych deklaruje, że w obrębie ich punktu nigdy nie dochodzi do sytuacji picia alkoholu – 41% jest tego zdania. O niemal codziennych sytuacjach tego rodzaju mówi 36% badanych, a więc niewiele mniej.

Wiedzy na temat problemów alkoholowych występujących w Gminie Żelów dostarcza także analiza liczby wniosków, adresowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W roku 2021 liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego wynosiła 28 (dla porównania: w 2020 roku – 31, w 2019 roku - 41). Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 r. przeprowadziła z osobami nadużywającymi alkoholu 53 rozmowy motywujące do poddania się terapii odwykowej, 17 osób skierowano na badanie psychiatryczno-psychologiczne w celu

uzyskania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego, 18 wniosków skierowano do Sądu Rejonowego w Bełchatowie o zastosowanie wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Diagnoza lokalnych problemów i zagrożeń społecznych na terenie Gminy Żelów jest także źródłem informacji na temat problemu z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Z opracowanego dokumentu wynika, że 83% ankietowanych dorosłych mieszkańców Gminy Żelów uważa problem zażywania narkotyków/dopalaczy przez młodzież za ważne zagrożenie dla gminy. Problem ten plasuje się na czwartym miejscu w hierarchii problemów społecznych naszej gminy. Natomiast problem narkomanii i dopalaczy wśród dorosłych plasuje się na siódmym miejscu (51% badanych uznało go za ważny dla gminy).

W dzisiejszej rzeczywistości szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest zagrożenie dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi. Niestety zarówno w badanej grupie uczniów szkoły ponadpodstawowej (16%), jak i uczniów szkoły podstawowej (2%) są osoby, które miały osobisty kontakt z narkotykami. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki – takiej odpowiedzi udzieliło 13% uczniów szkoły podstawowej i 56% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Zarówno dorośli, jak i młodzież wskazywali podobne powody sięgania po narkotyki. Wśród uczniów szkoły podstawowej najwięcej osób, jako powód sięgania młodzieży po narkotyki wskazało chęć dopasowania się do rówieśników (63%) oraz chęć dobrej zabawy (52%). Podobnie wśród uczniów szkoły ponadpodstawowej – chęć dopasowania się do rówieśników (61%) oraz potrzeba dobrej zabawy (50%) okazały się najważniejszymi powodami. Ankietowani dorośli, mówiąc o powodach, również wskazali zabawę, chęć relaksu – 54%, a także problemy w pracy lub w domu – 53%.

Analizując treść dokumentu, widać wyraźnie potrzebę informowania mieszkańców o niebezpieczeństwach jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków (zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach). Potrzebę edukacji na szeroką skalę i obejmującą wszystkie grupy wiekowe potęguje także fakt, że część osób dorosłych pytana o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków ocenia ją jako niewystarczającą (36%).

Problematyka uzależnień to nie tylko substancje odurzające, ale także uzależnienia behawioralne. Pytając młodych ludzi o sposoby spędzania wolnego czasu, bardzo duży ich odsetek wymienił korzystanie z telefonu komórkowego – 41% uczniów szkoły podstawowej i 62% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Badania wykazały, że 9% uczniów szkoły podstawowej i 16% starszych uczniów przyznaje, że często zaniedbuje obowiązki domowe i kontakty z innymi przez korzystanie z telefonu czy też surfowanie w Internecie, a to może świadczyć o pojawiającym się uzależnieniu.

Największy odsetek dorosłych respondentów uważa, że można uzależnić się od korzystania z Internetu – 70% badanych, 69% wskazało na korzystanie z telefonu, a 61% na gry hazardowe. Na robienie zakupów wskazało 59% ankietowanych, na pracę 32%, a na seks – 31%. Oczywiście wszystkie z wymienionych powyżej czynności mogą prowadzić do uzależnienia.

Jako główny powód zachowań ryzykownych dorośli mieszkańcy gminy Żelów podają chęć ucieczki od rzeczywistości – 59% wskazań, szybkie tempo życia i potrzebę odprężenia się – 57% oraz stres w domu lub w pracy – 50% wskazań.

Niestety tylko 14% spośród ankietowanych dorosłych mieszkańców gminy wie, gdzie osoby podejmujące takie zachowania, jak hazard, nadmierne korzystanie z Internetu, telefonu, czy też patologiczne wydawanie pieniędzy, mogą znaleźć pomoc.

Warto w tym miejscu odnotować, że osoby z problemami rodzinnymi dotyczącymi m. in. alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie oraz innych zachowań ryzykownych mają możliwość skorzystania na terenie Gminy Żelów z bezpłatnej pomocy oferowanej przez Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców.

W 2021 r., pomimo obostrzeń związanych z pandemią COVID-19, do Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie zgłosiło się 65 osób (w 2020 r. – 94 osoby), z którymi przeprowadzono 278 konsultacji. W ramach działalności Punktu udzielane też były bezpłatne porady prawne – udzielono 48 porad (w 2020 r. - 37 porad).

Do Punktu Profilaktyczno-Interwencyjnego dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców zgłosiły się 42 osoby w tym 17 osób nieletnich i 25 dorosłych (w 2020 r. - 39 osób) oraz przeprowadzono 72 konsultacje pedagogiczne z nieletnimi i 92 z osobami dorosłymi.

Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Żelowie wynika, iż w roku 2021 podjęto 75 interwencji domowych spowodowanych nadużywaniem alkoholu (w 2020 r. - 132, w 2019 r. - 88) i 180 interwencji w miejscach publicznych, spowodowanych nadużyciem alkoholu (w 2020 r. - 68, w 2019 r. - 200). Podczas kontroli drogowych zatrzymano 58 nietrzeźwych kierowców (w 2020 r. - 42, w 2019 r. - 23) oraz odnotowano 5 kolizji drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców (w 2020 r. - 5, w 2019 r. - 10). Nie odnotowano natomiast wypadków drogowych z udziałem nietrzeźwych kierowców (w 2020 r. - 4, w 2019 r. - 8).

Za posiadanie narkotyków zatrzymano 6 osób (w 2020 r. – 6 osób, w 2019 r. - 7 osób), a także podjęto 6 interwencji spowodowanych zażywaniem substancji psychoaktywnych (w 2020 r. - 4, w 2019 r. - 10) i stwierdzono 6 przestępstw przewidzianych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (w 2020 r. - 6, w 2019 r. - 7).

Istotną rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych odgrywa także działalność prowadzona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2021 r. pomocą ośrodka z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny objętych zostało 47 rodzin (w 2020 r. - 27, w 2019 r. - 54). Pracownicy socjalni motywowali do zmiany szkodliwego wzoru picia 47 osób (w 2020 r. - 48, w 2019 r. - 81) i udzielili wsparcia dla 108 osób – członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe (w 2020 r. - 114, w 2019 r. - 81).

Z powodu uzależnienia od narkotyków w 2021 r. pomocą Ośrodka nie była objęta żadna osoba (w roku 2020 – 1 osoba, w 2019 r. – 2 osoby).

Procedurą „Niebieskie Karty” objęte były w 2021 r. 42 rodziny (w 2020 r. - 41, w 2019 r. - 49). Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 30 formularzy „Niebieska Karta – A”, dotyczących podejrzenia występowania przemocy domowej.

Weryfikacja zebranego materiału badawczego, jak i danych uzyskanych od podmiotów realizujących politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym na terenie Gminy Żelów, umożliwiły rozpoznanie sytuacji mieszkańców, ich obaw, poglądów, rozeznanie w sytuacji lokalnej, a także zapoznanie się

z problemami uczniów, ich sytuacją szkolną oraz domową, poczuciem bezpieczeństwa i zagrożeniami związanymi z różnego rodzaju uzależnieniami. Zdobyte informacje wykorzystane zostały do sformułowania wniosków, które posłużyły do opracowania niniejszego Programu. Jest on dzięki temu, zgodnie z rekomendacjami, dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedzią na problemy społeczne związane ze spożywaniem alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych z uwzględnieniem środowiskowej specyfiki.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Zelów, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych.
2. Osoby pijące ryzykownie i szkodliwie oraz osoby zagrożone uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.
3. Dzieci i młodzież szkolna oraz ich rodzice i opiekunowie.
4. Osoby zagrożone uzależnieniami behawioralnymi.
5. Rodziny (w tym osoby współuzależnione i doznające przemocy) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym i narkomanii.
6. Grupy zawodowe zajmujące się przeciwdziałaniem uzależnieniom i ich negatywnym skutkom.

IV. OKREŚLENIE ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY

Na terenie Gminy Zelów rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii zajmują się:

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie.
3. Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców.
4. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Jutrzenka” w Zelowie.
7. Komisariat Policji.
8. Placówki kulturalne i oświatowe.
9. Służba zdrowia.
10. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
11. Kościoły i związki wyznaniowe.

V. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali występujących na terenie Gminy Zelów problemów alkoholowych i ich negatywnych następstw, w szczególności przemocy w rodzinie oraz ograniczenie używania przez mieszkańców środków odurzających, substancji psychotropowych,

środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych ze zjawiskiem narkomanii.

Cele szczegółowe:

- 1) motywowanie osób z problemem alkoholowym oraz uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych do udziału w zajęciach terapeutycznych,
- 2) zapewnienie osobom potrzebującym wsparcia dostępu do poradnictwa w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz możliwości integracji społecznej,
- 3) profilaktyczna działalność wychowawcza, edukacyjna i informacyjna na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 4) podejmowanie działań na rzecz odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych,
- 5) monitorowanie aktualnych problemów społecznych mieszkańców Gminy Żelów.

ZADANIA

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem (dot. celu nr 1)					
Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Motywowanie osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, praca socjalna Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, praca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób/konsultacji motywujących do zmiany
2	Motywowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do korzystania z oferty grup samopomocowych w ramach redukcji	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, praca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie	Liczba osób/konsultacji motywujących do podjęcia leczenia

	szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia				
3	Udzielanie wsparcia i pomocy dla osób po zakończonej terapii w ramach redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie	Liczba osób objętych wsparciem i pomocą
4	Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji nt. miejsc pomocy dla osób w kryzysie (osoby uzależnione od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, członkowie ich rodzin, ofiary przemocy) w ramach redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Gromadzenie i udostępnianie zainteresowanym osobom aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Zespół Interdyscyplinarny, – Policja	Liczba osób, którym udostępniono informacje

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie (dot. celu nr 2)

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Zapewnienie usług poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy przemocy, alkoholizmu	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punktu Profilaktyczno –	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy	Liczba osób objętych usługami poradnictwa

	i narkomanii w ramach zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Interwencyjnego dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców, praca socjalna Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej		Społecznej	
2	Rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy oraz podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych w przypadku zdiagnozowania przemocy w ramach zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punktu Profilaktyczno – Interwencyjnego dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców; praca socjalna Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, realizacja procedury „Niebieskie Karty”	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Policja, – przedstawiciele oświaty, – przedstawiciele ochrony zdrowia	Liczba osób/rodzin objętych wsparciem, liczba i rodzaj podjętych działań
3	Udzielanie wsparcia poprzez zapewnienie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Prowadzenie Punktu Profilaktyczno – Interwencyjnego dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców, dyżury psychologa	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci objętych pomocą

4	Udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu, używania narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych i stosowania przemocy przez bliską osobę	Dyżury prawnika w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Zelowie	Liczba udzielonych konsultacji i porad prawnych
5	Organizowanie zajęć dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Wspieranie zadań realizowanych przez placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Zelowie, – organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych	Liczba i rodzaj placówek prowadzących zajęcia dla dzieci, liczba dzieci uczestniczących w zajęciach

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych (dot. celu nr 3 i 5)

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej)	Podejmowanie działań edukacyjnych oraz upowszechnianie informacji nt. szkód wynikających z picia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych oraz innych uzależniających czynności	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Zelowie, – placówki oświatowe, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy	Liczba i rodzaj podjętych działań

	i wskazującej) oraz w ramach upowszechniania wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia	z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych wśród określonych grup adresatów		Społecznej, – Zespół Interdyscyplinarny, – Policja	
2	Edukacja dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół oraz innych placówek zajęć edukacyjno-warsztatowych oraz spotkań edukacyjnych nt. zagrożeń, upowszechnianie i realizacja w środowisku szkolnym programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilak. i promocji zdrowia psychicznego, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez zajęcia z pedagogiem i innymi specjalistami	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie, – placówki oświatowe, – Policja, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczniów i rodziców uczestniczących w zajęciach
3	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych w ramach realizacji zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP zgodnie	Nabywanie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących szkód wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie, – placówki oświatowe, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Zespół Interdyscyplinarny,	Liczba i rodzaj podjętych działań

	z założeniami Narodowego Programu Zdrowia			– Policja	
4	Edukacja grup zawodowych w ramach edukacji kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomani oraz przeciwdziałania przemocy, a także osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie oddziaływań profilaktycznych i pomocowych	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Zelowie, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Zespół Interdyscyplinarny, – placówki oświatowe	Liczba i rodzaj podjętych działań, liczba osób z poszczególnych grup, które uczestniczyły w działaniach
5	Organizowanie edukacyjnych zajęć, spotkań, wycieczek i wypoczynku z programem profilaktycznym w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	Wspieranie zadań realizowanych przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką uzależnień	2022-2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Zelowie, – stowarzyszenia i organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką uzależnień	Liczba i rodzaj podjętych działań, liczba osób, które uczestniczyły w działaniach
6	Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym w ramach monitorowania problematyki, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	Pozyskiwanie i analiza danych na temat problemu alkoholowego w gminie	I-III 2023 I-III 2024 I-III 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Zelowie, – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Rodzaj podjętych działań
7	Diagnozowanie najważniejszych problemów i zagrożeń	Zlecenie przeprowadzenia badań ankietowych	2024/2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów	Rodzaj podjętych działań

	występujących w środowisku lokalnym w ramach badania problematyki, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	wśród mieszkańców gminy i opracowanie diagnozy lokalnych problemów i zagrożeń społecznych		Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie	
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych (dot. celu nr 2)					
Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Zapewnienie możliwości udziału w spotkaniach grup samopomocowych, których celem jest szerzenie trzeźwości i abstynencji w ramach redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Udzielanie wsparcia merytorycznego, rzeczowego oraz finansowego dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwijania i utrzymywania więzi wśród społeczności abstynenckiej	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie	Rodzaj podjętych działań
V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego (dot. celu nr 4)					
Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia poprzez podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	Prowadzenie działań kontrolnych dotyczących przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych	2022 - 2025	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba podjętych działań kontrolnych oraz kontrolowanych punktów sprzedaży. Liczba podjętych działań interwencyjnych

2	Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Wdrażanie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla sprzedawców nt. zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych; opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1-3 ustawy	2022 - 2025	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Urząd Miejski w Żelowie	Liczba i rodzaj podjętych działań; liczba zaopiniowanych wniosków
---	--	---	-------------	--	--

VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej (dot. celu nr 2)

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na rynku pracy w ramach redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia	Integrowanie ze środowiskiem lokalnym, aktywizowanie i motywowanie osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do podjęcia zatrudnienia w ramach kontraktu socjalnego i pracy socjalnej, pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym	2022 - 2025	– Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób, którym udzielono wsparcia

VI. MONITORING I EWALUACJA

Nadzór nad realizacją Programu powierza się przewodniczącemu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelowie.

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy,
- analizy danych na temat uzależnień występujących w gminie,
- ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Burmistrz Żelowa sporządzi raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedłoży Radzie Miejskiej w Żelowie w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie realizacji zadań określonych w programie w głównej mierze dokonywane będzie w ramach posiadanych środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych funduszy m.in. z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŻELOWIE

1. Wynagrodzenie dla członków Komisji za udział w posiedzeniach, czynnościach kontrolnych, rozprawach sądowych w przedmiocie nałożenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustala się w wysokości 14% minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. 2020 r. poz. 2207).
2. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane będzie miesięcznie z dołu na podstawie imiennej listy obecności.
3. Ustala się zwrot kosztów podróży dla członków Komisji za udział w szkoleniach oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań Komisji – na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 120.12.2015 Burmistrza Żelowa z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia stawki za jeden kilometr przebiegu pojazdu niebędącego własnością pracodawcy używanego przez pracowników Urzędu Miejskiego w Żelowie do odbycia podróży służbowej.